

Comentariul poeziei Glossa scrisa de Mihai Eminescu- a doua parte

Motivul lumii ca teatru a aparut inca din Antichitate, in scolile filosofice ale cinicilor si stoicilor. Primul filozof care a folosit acest motiv, cu deosebire, a fost Antistehne, discipol al lui Socrate si intemeietor al scolii cinice. Pentru Antistehne, lumea nu este decat o vasta scena iar oamenii sunt actori, care trebuie sa-si joace fiecare, cat mai bine, rolul rezervat de soarta. Deci, Soarta este regizorul care distribuie rolurile.

Stoicii au utilizat si mai mult aceasta comparatie a lumii cu teatrul pe care o gasim in Manualul lui Epictet dar mai ales la imparatul filozof Marc Aureliu, in culegerea sa de cugetari si aforisme, cu titlul in limba greaca *Ta eis heauton* (Catre sine insusi). Marc Aureliu se plange de monotonia spectacolului existentei: "De meditat mereu cum toate, cate sunt acum, asa au fost si inainte, si de luat aminte ca asa vor fi si in viitor" - ne spune imparatul intelept intr-o cugetare de o tulburatoare profunzime, rostind unul dintre cele mai cufiemuratoare adevaruri despre societatea umana din cate au fost emise vreodata! Dupa Marc Aureliu, piesa ramane aceeasi numai actorii se schimba sunt mereu altii: "caci toate sunt aceeasi piesa dar cu alti actori".

In perioada Renasterii si a barocului sub influenta crestinismului, regizorul nu mai este Soarta, ca la antici, ci insusi Dumnezeu, creatorul lumii. Motivul apare la mari dramaturgi spanioli Lope de Vega, Quevedo si Calderon de la Barca. Acesta din urma are o piesa chiar cu titlul: *Marele teatru al lumii*, in care avanseaza ideea ca rolurile sunt distribuite de Dumnezeu. Dupa Erasmus din Rotterdam, in *Elogiul nebuniei* viata este o comedie neintrerupta iar oamenii sunt actori, care isi joaca rolurile, pana cand intervine Directorul teatrului (Dumnezeu) si ii concediaza obligandu-i sa paraseasca scena Shakespeare, in comedia pastorală *Cum va place*, vorbeste, si el despre "marele, obstescul teatru al lumii", in monologul lui Jack melancolicul. Shakespeare contempla spectacolul lumii cu un fel de melancolie amuzata In clasicism, apare o idee noua, in circulatia motivului, aceea de "spectator".

Dupa La Bruyere, in *Caracterele sale*, nu toti oamenii sunt actori, ci numai cei din clasele superioare, din varful piramidei sociale. Oamenii de rand sunt spectatori, asista numai la spectacol.

In romantism, se produce o schimbare de atitudine. Romantismul, prin reprezentantii sai cei mai de seama, inlocuieste resemnarea stoicilor, cu ironia si sarcasmul.